

IHMISTEN EUROOPPA

Näissä vaaleissa päätämme yhdessä Euroopan suunnan

Euroopan unioni on syntyjään rauhan projekti, joka perustettiin toisen maailmansodan opetusten pohjalta tuomaan rauhaa ja vakautta mantereelle. Hiili- ja teräsyhteisöstä alkunsa saaneesta unionista on kehittynyt merkittävä taloudellinen ja poliittinen toimija edistämään hyvinvointia, lisäämään ihmisten, valtioiden ja yritysten välistä kanssakäymistä sekä yhteisiä universaaleja arvojamme: demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta. Euroopan unioni on ainutlaatuinen järjestelmä valtioiden välisestä yhteistyöstä, jota vastaavaa ei kansainvälisessä yhteisössä ole. Eurooppalaisen yhteistyön tarkoitus on hyvinvoinnin ja turvallisuuden lisääminen. Se pitää tehdä niin kestävämmän talouden, ympäristön kuin sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kautta. Unioni ei voi toimia ilman kansalaisten hyväksyntää. SDP:n mielestä unionin on edistettävä kaikkien eurooppalaisten turvallista elämää ja vahvistettava sen sisäistä demokratiaa.

Euroopan kansalaisten hyvinvointia ja oikeudenmukaisuuden tajuja on kuluneella vuosikymmenellä koeteltu. Pitkä Euroopan talouden kriisi ja sen pitkittäminen oikeistolaisen talouspolitiikan keinoin ovat koskettaneet unionin kansalaisia, heikentäneet työntekijöiden ansiokehitystä ja työmarkkina-asemaa sekä yrittäjien toimintamahdollisuuksia. Turvallisuutta ovat horjuttaneet eurooppalaisen maan koskemattomuuden rikkominen sotilaallisin keinoin, konflikti Itä-Ukrainassa, epävakaisuus Euroopan eteläisessä naapurustossa, Brexit sekä Yhdysvaltain hallinnon arvaamaton linja. Myös EU:n sisällä on vaikeita jakolinjoja ja sen perusarvot on haastettu muun muassa Puolassa ja Unkarissa. Toisaalta EU on myös reagoinut: Venäjälle on asetettu yhteisiä pakotteita sekä oikeusvaltiomennettely on käynnissä Puolan kanssa.

EU:n toimintakyky on testissä. Kansainvälisen talouden hyödyt ovat yhä enemmän kasaantuneet kasvat- taen eriarvoisuutta. Monenkeskinen sääntöpohjainen kansainvälinen yhteistyö on asetettu kyseenalaiseksi ja sen merkitystä valtioiden välisten suhteiden perus- tana ei enää oteta annettuna. Kestämätön kehitys kytkeytyneenä veronkiertoon, ilmastonmuutokseen ja luonnonvarojen ylikulutukseen ovat aikamme merkit- tävimpiä haasteita.

Nämä tekijät edellyttävät monenkeskisen sääntöpoh- jaisen kansainvälisen yhteistyön lujittamista - EU:lta

tarvitaan vahvaa johtajuutta. Suomi on vahvasti sitou- tunut EU-jäsenyyteen. Suomen paikka on EU:n etu- rivissä. Meidän on oltava aktiivisesti mukana vaikut- tamassa EU:n tulevaisuuteen ja rakentamassa entistä vahvempaa Eurooppaa. Kansainvälisesti epävakaina aikoina EU:n tulee osoittaa vakautta ja johtajuutta. Suomesta tulee EU:n puheenjohtajamaa kesällä 2019, ja tämä tarjoaa mahdollisuuden olla vaikuttamassa siihen, millä tavalla EU ottaa kansainvälistä johtajuutta itselleen.

Sosialidemokraatteina tähtäämme myös yli seuraavan Euroopan parlamentin vaalikauden ja nykyisten haas- teiden. Haluamme, että 2030-luvulla EU on maail- man arvo- ja teknologiajohtaja, jossa korkea osaami- nen luo vaurautta kaikille. Tulevalla vuosikymmenellä EU nauttii vakaampaa arvostusta kansalaistensa keskuudessa tavallisen eurooppalaisen hyvinvoinnin suojelijana. Unioni on aktiivisessa ja rakentavassa vaikutuksessa Aasian ja Afrikan suuntaan, mikä luo vakautta, vapautta ja hyvinvointia maailmaan. Euroop- palaiset kokevat ylpeyttä niin omien yhteiskuntiansa kuin koko maanosan kansalaisina mantereesta, joka tuntee vastuunsa ja tarjoaa kokoavaa johtajuutta koko maailmassa.

Seuraavalla 10 kohdan ohjelmalla SDP haluaa nostaa esille keskeisiä toimia, joilla voidaan puolustaa euroop- palaisia arvoja, vahvistaa eurooppalaista turvallisuutta, edistää hyvinvointia ja kestäväää kehitystä sekä unionin sisällä että laajemmin.

1. Arvopohjainen globaali johtajuus – maailma tarvitsee vahvaa EU:ta

Euroopan unioni on arvoyhteisö, jonka perustavanlaai- tuisiin arvoihin kuuluvat muun muassa ihmisoikeudet, tasa-arvo, oikeusvaltioperiaate ja demokratia. Viime vuosina unionin perusarvot on vakavasti haastettu niin Euroopassa kuin sen rajojen ulkopuolella. Sosialide- mokraatit haluavat Euroopan unionin ottavan entistä vahvemman roolin yhteisten arvojen puolustajana Euroopan sisällä ja kaikkialla maailmassa. Unionin perusoikeuksia rikkovan jäsenmaan oikeutta ottaa osaa EU:n päätöksentekoon ja vastaanottaa EU-rahoitusta on rajoitettava.

SDP:n mielestä kaikkia ihmisoikeuksien puolustajia tulee suojella ja heille on annettava vahva tuki ja tun- nustus demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen toteu- tumisen turvaajina.

Muuttuneessa kansainvälisessä tilanteessa on EU:n

kaikin mahdollisin keinoin tuettava monenkeskistä sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää, puolustettava YK:ta sekä kannustettava muita maita tekemään samoin. Kansainväliset ongelmat eivät häviä ne kieltämällä tai sivuuttamalla, vaan ratkaisemalla yhteistyön kautta.

Vuonna 2015 sovittujen kestävä kehityksen tavoitteiden, YK:n Agenda 2030 –ohjelman, on oltava unionin eri politiikanaloilla läpileikkaava teema sekä unionin sisäisen ja ulkoisen toiminnan ohjenuora. Unionin toiminnan tulee olla linjassa taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisesti kestävä kehityksen periaatteiden kanssa.

Sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä vapaakauppaa tulee edelleen edistää, koska se on keskeinen keino vahvistaa hyvinvointia ja lisätä kansainvälistä yhteistyötä. Vapaan kaupan ehtona on vaadittava kaupakumppanien sitoutumista keskeisiin universaalien arvojen mukaisiin sääntöihin. Kauppasopimusten ympäristöä ja työntekijöiden ihmisoikeuksia koskevat määräykset on sanktioitava yhtä tiukasti kuin muutkin sopimusmääräykset. EU:n on otettava käyttöön uusi sanktiojärjestelmä ihmisoikeuksia rikkovien henkilöiden saattamiseksi vastuuseen teoistaan. Määräenemistöpäätöksentekoa on tehostettava perussopimusten puitteissa.

2. Osallistava ja tasa-arvoinen Eurooppa - SDP haluaa vahvan sosiaalisen ulottuvuuden

Sosiaalinen ja taloudellinen oikeudenmukaisuus on SDP:n mielestä nostettava EU:n keskeisiksi arvoiksi. EU:n oikeutus lunastetaan vain luomalla kansalaisille parempaa hyvinvointia. Siksi on pyrittävä parempaan tasapainoon talous- ja sosiaalisten tavoitteiden kesken. Tämä voi merkitä myös toimivaltajaon tarkastelua. Sosiaalisessa ulottuvuudessa on kyse vastaamisesta työelämän murrokseen, osaamisen ja koulutuksen kehittämisestä, osallisuuden vahvistamisesta sekä eurooppalaisesta kulttuurista. SDP pitää eriarvoisuuden vähentämistä eurooppalaisen yhteistyön keskeisenä tavoitteena.

Kaikilla eurooppalaisilla on oltava oikeus ihmisarvoiseen työhön, riittävään toimeentuloon ja perusturvaan, laadukkaaseen koulutukseen, kattaviin poliittisiin oikeuksiin ja tasa-arvoiseen, yhtäläisten mahdollisuuksien yhteiskuntaan. Näiden oikeuksien ja niitä koskevan lainsäädännön on oltava unionin taloussääntöjen ohella jäsenmaiden politiikkaa ohjaavia. EU:n sosiaalista ulottuvuutta tulee kehittää linjassa vuonna 2017

hyväksytyin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin kanssa. Hyvinvointitaloudessa köyhyyden ja eriarvoisuuden poistaminen kuuluvat vastuulliseen talouspolitiikkaan, tavoitteena hyvä elämä kaikille.

EU:lla on erityisen paljon toimivaltaa työelämän sääntöjen määrittämisessä. Tätä toimivaltaa tulee aktiivisesti käyttää ja taata kaikille eurooppalaisille työntekijöille vahvat vähimmäisoikeudet, kuten säälliset työehdot, sosiaaliturva, työturvallisuus, työn ja perhe-elämän tasapaino sekä työelämän tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kaikille unionin kansalaisille. Näin kilpailusta sisämarkkinoilla saadaan entistä reilumpaa. Työlainsäädännön alhainen vaatimustaso ei ole hyväksyttävä keino pitää yritysten kustannuksia kilpailijamaita alhaisemmalla tasolla.

Tarvitaan ihmisten suojaksi pelisääntöjä kaikkein turvattomimpiin työntekomuotoihin, kuten nollatuntisopimuksiin. Digitaalisen alustatalouden toimijoille tulee asettaa vastaavia verotukseen, ilmoittamiseen, vakuuttamiseen ja kirjanpitoon liittyviä velvoitteita kuin työnantajilla nykyään on. Näin voidaan varmistaa, että esimerkiksi EU:n ulkopuolisilla verkkokaupoilla ja alustatalouden toimijoilla on samat vastuut ja velvollisuudet kuin EU:ssa toimivilla yrityksillä. Digitaalisilla sisämarkkinoilla reilun kilpailun ja reilun työlainsäädännönperiaatteista on pidettävä kiinni ja kuluttajan oikeuksien toteutuminen on turvattava.

Kansainvälisessä kilpailussa tulee varmistaa, että markkinoilla pärjäävät aidosti innovatiiviset ja kestävästi toimivat yritykset. Kilpailuetua ei voi hakea esimerkiksi ihmisoikeuksia, työehtoja tai ympäristönormeja polkemalla. EU:n tulee edellyttää lainsäädännössään yrityksiltä ihmisoikeuksia ja kansainvälisten ympäristöstandardien noudattamista koko arvoketjussa. Ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa yritys vastuulainsäädäntöä tulee edistää aktiivisesti EU-tasolla ja globaalisti.

3. Ilmastonmuutoksen torjumisessa otettava kunnianhimoisia askeleita – tuotantoa ja kulutusta ohjattava toimimaan kiertotalouden periaattein

EU:n on otettava johtava rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa. Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteissa pysymistä on edistettävä niin Euroopassa kuin sen ulkopuolellakin, ja EU:n on oltava tarvittaessa valmis käyttämään kaikkea vaikutusvaltaansa tämän hyväksi. EU:n johtajuus merkitsee valmiutta asettaa nykyistä korkeampia tavoitteita kasvihuonekaasupäästöjen

vähentämislle, uusiutuvan energian käytölle ja energiatehokkuudelle. Kunnianhimoiset tavoitteet luovat EU:lle uskottavuutta globaalina suunnannäyttäjänä, kun varmistetaan, että EU myös toteuttaa täsmällisesti kaikki tähän asti asettamansa ilmastotavoitteet. Tavoitteiden saavuttamiseksi EU:n on lisättävä investointeja uusiin kestäväen kehityksen teknologioihin sekä varmistettava, että päästökauppajärjestelmä toimii yrityksille todellisenä kannustimena päästöjen vähentämiseen vihreiden teknologioiden käyttöönottamiseen. Päästökaupan puutteet on korjattava.

Verotukseen on luotava yhteisiä EU:n tason ympäristökriteerejä. Ilmastonmuutokseen voidaan vaikuttaa EU:n päästökaupalla sekä harmonisoimalla tuotannon ja kuluttamisen verotusta esimerkiksi ottamalla käyttöön hiilitullit tai hiilivero. Lisäksi EU:n arvonlisäverojärjestelmää on uudistettava tukemaan kestävää kehitystä. Sama periaate on huomioitava myös esimerkiksi valmisteverotuksessa.

EU:n tulee varmistaa, että ilmastotavoitteet ohjaavat osaltaan toimintaa kaikilla sektoreilla kulutuksesta maatalouteen. Esimerkiksi kestävästi toimiva metsäteollisuus on EU:ssa ymmärrettävä osana ilmastonmuutoksen ja ympäristöhaasteiden ratkaisemista. Luonnonvaroja ei ole enää varaa käyttää tuhlaten: Tuotantoa ja kulutusta on ohjattava toimimaan kiertotalouden periaattein. Kiertotalous on mahdollisuus luoda perusta kestäväälle talouskasvulle, hyvinvoinnille, työpaikoille ja investoinneille Euroopassa, samalla kun vastataan ilmastonmuutokseen, ympäristöhaasteisiin ja luonnonvarojen ylikulutukseen. Kunnianhimo ja tavoitetaso kiertotalouden ja cleantech-ratkaisujen kehittämisessä tulee olla korkealla ja riittävä rahoitus turvattava, jotta eurooppalaiset yritykset voivat myös menestyä näillä toimialoilla globaalimarkkinoilla.

4. Euroa on vahvistettava kriisitilanteiden varalta

Yhteinen valuutta on suuri mahdollisuus, joka on osattava hyödyntää viisaasti. SDP:n näkemyksen mukaan talous- ja rahaliittoa on yhä kehitettävä vastaamaan paremmin mahdollisiin tuleviin kriiseihin. Eurokriisi osoitti talous- ja rahaliiton puutteet ja heikkoudet. Niiden korjaaminen on koko unionin etu. EMU:n sosiaalisen ulottuvuuden vahvistaminen tukee hyvinvointitalouden ajatusta eli työllisyyden ja kasvun sekä hyvinvoinnin välistä yhteyttä.

SDP:n näkemyksen mukaan talouspolitiikka on ensisijaisesti kansallista. EU:ssa tulee kuitenkin uudistaa

euromaiden talous- ja finanssipolitiikan koordinaatiota eli eurooppalaisen ohjauksen toimintaa. Eurooppalaisen ohjauksen tulee painottaa taloudellisten mittareiden lisäksi sosiaalisia ja työllisyyteen liittyviä indikaattoreita, jotta sen puitteissa voidaan vahvistaa myös jäsenmaiden sosiaalista hyvinvointia.

EU-sääntelystä tulee poistaa finanssipolitiikan myötäsyklisyyttä eli suhdannetta vahvistavia elementtejä. Jäsenvaltioiden liikkumavara taloustaantumassa on EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjen takia kapea. Sääntöjen mukaan julkisen velan täytyy olla alle 60 % BKT:sta ja vuosittaisen budjettialijäämän pienempi kuin 3 % BKT:sta. SDP:n näkemyksen mukaan näitä koskevien sääntöjen tulkintaa on tarpeen joustavoittaa lyhyellä aikavälillä. Jäsenvaltioiden budjetteihin tarvitaan riittävästi väljyyttä, joka helpottaa automaattisten vakauttajien toimintaa eri suhdanetilanteissa ja mahdollistaa kestävää kasvua tukevia investointeja. Liian tiukka lyhyen aikavälin menokuripolitiikka talouden matalasuhdanteessa pitkittää taantumaa ja heikentää ihmisten hyvinvointia.

Pitkällä aikavälillä vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjen noudattaminen on tärkeää. Jokaisella jäsenvaltiolla on vastuu omasta talouspolitiikastaan sekä tarvittavien rakenneuudistusten ja tulevaisuusinvestointien tekemisestä. Vastasykliseen talouspolitiikkaan kuuluu myös se, että nousukauden aikana harjoitetaan vastuullista ja maltillista politiikkaa. SDP pitää tärkeänä periaatetta, että jokainen jäsenmaa on vastuussa omista veloistaan. Äärimmäisiä kriisitilanteita varten on luotava hallittu valtioiden velkajärjestelymenettely.

Pankkiunioni viimeisteltävä

SDP:n mielestä pankit eivät jatkossa saa enää kaatua veronmaksajien syliin. Suomen tulee siksi toimia aktiivisesti pankkiunionin viimeistelemiseksi. Edellytykset tälle ovat euroalueella vähitellen parantuneet, koska pankkien vakavaraisuudessa on edistytty. Vastuullinen kriisinratkaisumekanismi ja talletussuojajärjestelmä ovat perusteltuja, koska ne edistävät euroalueen tasapainoa.

Euroalueen kestävyttä tulee tukea myös kehittämällä olemassa olevan Euroopan vakausmekanismin EVM:n ympärille Euroopan valuuttarahasto EVR, jonka puitteissa euroalue voi tarvittaessa entistä itsenäisemmin auttaa talousvaikeuksiin joutuneita jäsenmaita. EVR:n tulee toimia itsenäisesti ja sääntöperustaisesti. Jos jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen parempi koordinaatio ja pankkiunionin viimeistely eivät riitä ylläpi-

tämään vakautta euroalueella, SDP voi tukea erillisen suhdannetasausmekanismin selvittämistä. Mahdollisen tasausrahaston ei tule olla pysyvä tulonsiirtojärjestelmä.

Kunnianhimoisilla veronkierron vastaisilla toimilla sekä digitaalisten sisämarkkinoiden ja pääomamarkkinaunionin toteuttamisella voidaan entisestään vahvistaa euroalueen taloutta ja luoda työllisyyttä ja hyvinvointia. Yhteisö- ja pääomaveroeduilla kilpailu on estettävä epäterveenä kilpailuna.

5. Tulevaisuuteen investoiva EU – lisäpanostuksia tarvitaan tulevaisuuden teknologioihin, osaamiseen ja eurooppalaiseen infrastruktuuriin

EU:lla on potentiaalia olla osaamisen ja uusien teknologioiden johtava talous, joka luo kaikkia hyödyttävää kasvua tulevina vuosikymmeninä. EU:n yritykset ovat monella sektorilla jääneet jälkeen Aasian ja USA:n kilpailijoistaan, joten panostuksia innovaatioihin tarvitaan ripeästi.

EU:n investointeja tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin (TKI) tulee lisätä merkittävästi, sillä uudet merkittävät tieteen ja tekniikan läpimurrot edellyttävät jäsenmaiden resurssien yhdistämistä suuriin monikansallisiin tutkimusohjelmiin. EU-ohjausta ja rahoitusta vahvistamalla voidaan myös puuttua nykyisiin kansallisten rahoituskanavien tehottomuuksiin ja päällekkäisyyksiin. EU:n keskeisen TKI-ohjelman Horisontin rahoitus on kaksinkertaistettava tulevilla monivuotisella rahoituskehyskaudella 2021-2027.

Euroopan talouden pohjana on Euroopan laajuinen toimiva infrastruktuuri. Riittävä EU-rahoitus on turvattava investointeihin eurooppalaisiin liikenne-, energia- ja tietoverkkoihin ja ympäristöhankkeisiin. Vuonna 2015 käyttöön otetusta Euroopan investointiohjelmasta on saatu hyviä tuloksia, ja siitä tulee tehdä pysyvä väline investointien tukemiseksi.

Digitalisaation kehitys - yksityisyydensuoja turvattava

Digitalisaatio tulee nähdä myös mahdollisuutena nostaa Euroopan kilpailukykyä. Teknologisen kehityksen ja digitalisaation valjastaminen hyvinvoinnin edistämiseksi on luonnollinen TKI-rahoituksen tavoitte koko Euroopassa.

Teknologian kehitys ja digitalisaatio vaikuttavat merkittävästi toimintatapoihin, oli kyse työelämästä,

kulutuksesta, yritysten kilpailukykyä, kansalaistoinnista, sosiaalisesta elämästä tai yksityisyydensuojasta. EU:lta tarvitaan mittavampia ja ripeämpiä toimia digitaalisen ympäristön demokraattisen läpinäkyvyyden, luotettavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi. Kansalaisia on suojattava tietojen hyväksikäytöltä, äänestyskäytöksen manipuloinnilta sekä laajamittaisilta kyberhyökkäyksiltä. Erilaiset digitaaliset alustat muokkaavat ja enenevässä määrin hallitsevat digitaalista ympäristöä. EU:n on parannettava ja puolustettava kansalaisten oikeutta kokonaisvaltaiseen yksityisyydensuojaan. Yksilötiedoista laajoja datamassoja kerryttävien yritysten valvontaa ja eettisiä sääntöjä tulee rakentaa EU:n tasolla. Yhteiskunnan yksilöistä kerryttämiä tietomassoja ei saa siirtää yksityiseen hallintaan.

EU:n voimavaroja on vahvistettava osaamispolitiikassa

Merkittävä osa EU-investoinneista on tehtävä kansalaisten osaamiseen. Tekoäly, esineiden internet ja muut uudet teknologiat muuttavat merkittävästi osaamistarpeita. Koulutusjärjestelmiä on siksi jatkuvasti kehitettävä eri tasoilla. Kouluttautumisen kannustimia on vahvistettava. Kansalaisten digitaaloista on pidettävä huolta, jotta digiosaamisesta tai sen puutteesta ei tule yksi epätasa-arvon muodoista. Opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden kansainvälistä liikkuvuutta on edistettävä yhtenäistämällä laadukaiden tutkintojen tunnustamista. Erasmus+ vaihto-ohjelman rahoitus on kaksinkertaistettava tulevilla monivuotisella rahoituskehyskaudella. Erityisesti on pyrittävä lisäämään ammatillisessa koulutuksessa olevien vaihto-opiskelua, joka on nykyisellään liian vähäistä. Menestyksellistä Erasmus-vaihto-ohjelmaa tulee jatkossa laajentaa kulttuurin alueelle lisäämään kulttuurin- ja taiteentekijöiden liikkumista jäsenmaasta toiseen. Tämä osaltaan täydentäisi myös Euroopan kulttuuripääkaupunkiohjelmaa, joka jo vuodesta 1985 on tavoittanut suuren yleisön eri puolilla Eurooppaa.

Jatko-opiskelijoiden ja tutkijoiden vaihtoon tulee kehittää uusi eurooppalainen kokonaisuus. Varsinkin eurooppalaisten yliopistojen kesken verkostomaisesta yhteistyöstä on kehitettävä. Jatko-opiskelijoilla ja tutkijoilla on oltava laajat mahdollisuudet osallistua maailman huippuyliopistojen tasolla olevaan tutkimustoimintaan ja tutkijankoulutukseen. Verkostomaisesti toimiva eurooppalainen superyliopisto vahvistaisi unionin tiedepolitiikan kyvykkyyttä. Sen yhteydessä on mahdollista kehittää eurooppalaista koulutus- ja tiedevaihtoa SuperErasmuksen muodossa. Näin yhä useammalle avautuisi mahdollisuus opiskella ja tehdä

tutkimusta ulkomailla ja/tai yhteistyössä ulkomaisten tutkijoiden kanssa.

6. Harmaa talous nakertaa hyvinvoinnin pohjaa - veronkierto ja haitallinen verokilpailu kitkettävä

Hyvinvointivaltiota pidetään yllä verotuloin rahoitetavilla julkisilla palveluilla kuten kattavalla ja laadukkaalla terveydenhuollolla ja koulutusjärjestelmällä. Siten veronkierrolla ja haitallisella verokilpailulla menetetyt verotulot ovat pois hyvinvointivaltion kanalta keskeisten palveluiden rahoittamisesta. Veronkierron ja haitallisen verokilpailun kitkeminen edellyttävät yhteistyötä niin EU-tasolla kuin laajemmin.

Haitalliset verokannustimet ja muu haitallinen verokilpailu tulee tunnistaa ja niihin tulee puuttua tehokkaasti. EU:ssa jäsenmaiden välillä yritysverokilpailu on johtanut verotulojen laskuun ympäri Eurooppaa. Tämän torjumiseksi unionin tasolla on päätettävä EU:n yhteisestä ja yhdistetystä veropohjasta (CCCTB) sekä yhteisöjen vähimmäisverokannasta. Jäsenmaiden on automaattisesti vaihdettava verotukseen liittyviä tietoja. Lisäksi verovälttelyn sanktioita on vahvistettava ja EU:n veroparatiisimaiden listaa täydennettävä. Veronkierron torjumiseksi tulee kannustaa siirtymiseen sähköisiin maksutapoihin, jolloin voidaan paremmin jäljittää maksuliikenne ja estää verokeitaisiin piilotettujen varojen hyödyntäminen. Haitallisen verokilpailun ja veronkierron torjuntaa koskevista toimista tulee EU:ssa tehdä päätökset määräenemmistömenettelyllä.

Siinä missä digitalisaatio voi uhata verokertymiä, se tarjoaa myös suuria mahdollisuuksia tehokkaalle hallinnolle. On varmistettava, että viranomaiset investoivat riittävästi digitaalisiin kansalaisia sekä yrityksiä tukeviin palveluihin. Tämä paitsi varmistaa tietojen tehokkaan käytön myös vähentää harmaan talouden riskiä.

7. EU:n turvallisuus- ja puolustusyhteistyö sekä ulkosuhteet – vakautta ja kestävä kehitystä

Euroopan unionin puolustusyhteistyö on viime vuosina syventynyt. SDP:n mielestä uusia eurooppalaisen yhteistyön rakenteita on tarvittaessa voitava luoda ilman, että kaikki jäsenmaat tulevat niihin mukaan. Samalla kuitenkin on varmistettava, ettei unionin sisälle pääse syntymään haitallisia jakolinjoja. Tältä pohjalta vuonna 2017 aloitettua puolustuspolitiikan

pysyvää rakenteellista yhteistyötä (PRY) on määrätietoisesti syvennettävä. Jäsenmaiden keskinäisen avunannon lausekkeen toimeenpanoa on kehitettävä, jotta kukin maa voi luottaa toisten apuun. EU:n puolustusyhteistyön tiivistäminen ei tarkoita EU:n yhteisen armeijan luomista. Jatkossakin jokainen jäsenmaa on ensi sijassa vastuussa oman alueensa puolustamisesta.

Turvallisuus ja vakaus eivät tarkoita ainoastaan varautumista sotilaalliselta voimankäytöltä. Esimerkiksi kyberiskut voivat olla vaaraksi yhteiskunnan kannalta keskeisille toiminnoille ja infrastruktuurille. Yhteiskuntien vakautta ja yhtenäisyyttä saatetaan horjuttaa hybrdivaikuttamisen eri keinoin. Tämänkaltaisilta uhkilta suojautuminen ja varautuminen edellyttävät jäsenmaiden välistä tiivistä yhteistyötä.

Ulkosuhderahoituksen uudistus mahdollistaa tuen joustavamman ja tehokkaamman käytön muun muassa vakauden ja turvallisuuden edistämiseksi lähialueillemme. Samaan aikaan on lisättävä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä huolehdittava siitä, että köyhyyden ja eriarvoistumisen vähentäminen vähiten kehittyneissä maissa säilyy ulkosuhderahoituksen pääasiallisena tavoitteena.

EU:n yhteisen rajavalvonnan vahvistaminen on tärkeää, sillä Schengen on yhtä vahva kuin sen rajat. Mutta se ei yksin riitä, vaan unionin on tuettava naapurustonsa poliittista ja taloudellista kehitystä. EU:n jäsenyyshämmätyksellä ja laajentumisella edistetään rauhaa ja vakautta lähialueille. Oikotietä EU-jäsenyyteen ei kuitenkaan ole. Jäsenmaaksi haluavan tulee täyttää demokratian, oikeusvaltion ja talousjärjestelmänsä kehityksen puolesta jäsenyydelle asetetut ehdot.

EU on vertaansa vailla oleva toimija laajan turvallisuuden edistämisessä. Rauhaa ja vakautta on tuettava laajasti myös diplomatian, kauppaa- ja kehityspolitiikan sekä ympäristö- ja ilmastopolitiikan keinoin.

Euroopan unionin perussopimusten mahdollistamaa määräenemmistö päätöksentekoa unionin ulkosuhdekysymyksissä on vahvistettava.

8. Avoin ja kaikille inhimillinen Eurooppa

Turvapaikka- ja maahanmuuttokysymykset ovat viime vuosina olleet vahvasti esillä Euroopan unionissa. SDP korostaa, että muuttoliiketyksymyksissä on pidettävä

erillään kansainvälinen suojelu sekä maahanmuutto muilla syillä, kuten työperusteilla. Turvapaikka on ihmisoikeuskysymys, johon EU-lainsäädäntö ja kansainvälisen oikeus ovat tiiviisti kytkeytyneenä. Turvapaikka tulee myöntää kansainväliseen suojeluun oikeutetulle.

SDP:n mielestä EU tarvitsee laaja-alaista pakolaispolitiikkaa, jonka puitteissa turvapaikkahakemukset ratkaistaan kestäväällä tavalla. Huomion pitää olla globaalissa pakolaistilanteessa ja niissä maissa, joissa enemmistö pakolaisista on, eikä vain niissä ihmisissä, jotka pääsevät Eurooppaan asti hakemaan turvapaikkaa. Euroopan kannalta turvapaikanhaun hallitseminen edellyttää, että pakolaistilanne laajemmin on hallinnassa. EU:lle tulee laatia yhteinen pakolaispolitiikka, jossa kaikki jäsenmaat kantavat vastuunsa maailman kaikkein hädänalaisimpien ihmisten auttamisesta. EU:n yhteisiä pelisääntöjä ja käytänteitä tarvitaan, koska ilman niitä vaarana on kierre, jossa jäsenmaat vuorotellen tiukentavat omia sääntöjään ja pyrkivät näin siirtämään vastuuta muille jäsenmaille. EU:n tasolla jäsenmaiden on kannettava solidaarisuuden hengessä velvoitteensa pakolaiskysymyksessä siten, että toimet ovat oikeudenmukaiset kaikille jäsenmaille.

Pakolaisuuden syihin vaikuttaminen on tehtävä lähtömaissa ja globaalisti. Ilmastonmuutos, kestäättömät elinolosuhteet, toimeentulon puute, turvattomuus, ihmisoikeusloukkaukset ja väkivallan uhka ajavat ihmisiä liikkeelle. EU:n on pysyttävä kehitysyhteistyön johtavana toimijana.

Kiintiöpakolaisjärjestelmä kohdistaa auttamisen hädänalaisimpiin, koska siinä Suomi ottaa vastattavakseen ihmisten suojelun suoraan pakolaisleireiltä. Siksi SDP on valmis lisäämään kiintiöpakolaisten määrää.

9. Nouseva Afrikka – tukea kestävän kehityksen polulle

EU:n Afrikka-suhteiden tulee perustua kumppanuuteen, jossa tuetaan Afrikan maiden omaa kykyä luoda talouskasvua ja työpaikkoja. Maanosalla on merkittäviä haasteita, mutta myös suuria mahdollisuuksia. Nuorelle väestölle tarvitaan työpaikkoja, mutta myös talouskasvu ja sen ennusteet ovat huimia. Ilmastonmuutos on haaste niin biodiversiteetille kuin viljelylle, mutta toisaalta maanosassa on maailman suurimmat luonnonsuojelualueet.

Ihmisoikeuksien, tasa-arvon, talouskasvun ja kestävän kehityksen edistäminen ovat EU:n kehityspolitiikan

tärkeimpiä tavoitteita. EU28 on maailman suurin kehitysavun antaja ja kehitysyhteistyössä painopisteen on oltava köyhimpien maiden tukemisessa YK:n Agenda 2030 –ohjelman hengessä sekä heikoimmasa asemassa olevien ihmisten auttamiseksi. Unionin tulee pitää markkinansa avoinna kehittyvien maiden yrityksille. EU:n on vahvistettava Afrikka-ulottuvuutta ja tuettava erityisesti Saharan eteläpuolisen Afrikan kehitystä. EU:n ja Afrikan unionin yhteistyötä on syvennettävä ja muodostettava mantereiden vapaa-kauppa-alue.

Arvioiden mukaan Afrikan väkiluku tulee kaksinkertaistumaan noin 2,4 miljardiin vuoteen 2050 mennessä. Afrikan haasteet liittyvät muun muassa voimakkaaseen väestönkasvuun, kaupungistumiseen, työpaikkojen riittävyyteen ja ilmastonmuutokseen. Yhteistyöhankkeilla ja investoinneilla tulee edistää uusiutuvan energian ja luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä, kiertotaloutta, maataloutta ja infrastruktuuria. Hyvän hallinnon periaatteita, demokratiaa, veronkantokykyä ja tasa-arvotyötä, erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien edistämistä, on tuettava myös jatkossa. Afrikka on Euroopalle ja koko maailmalle merkittävä mahdollisuus, kun yhteistyö tehdään tasa-vertaiselta pohjalta.

10. Pohjoinen ulottuvuus agendalle – Suomi EU:n portti arktiselle alueelle

Ilmastonmuutos, arktisen alueen luonnonvarat ja merireittien hyödyntäminen ovat johtaneet kasvaneeseen mielenkiintoon arktista aluetta kohtaan. Ilmastonmuutoksen ja alueen taloudellisen hyödyntämisen vuoksi alueen suojelu tulee koko ajan ajankohtaisemmaksi. Arvioiden mukaan arktinen alue lämpenee ilmastonmuutoksesta johtuen noin kaksi kertaa muuta maailmaa nopeammin. Seuraukset eivät ole vain alueellisia, vaan näkyvät myös muualla esimerkiksi nousevana merenpintana.

Arktisen alueen kasvaneen merkityksen vuoksi on sekä EU:n että Suomen etu olla vahvasti mukana päättämässä alueen kehityksestä. Arktisessa neuvostossa on mukana EU:n ulkopuolisia maita: Yhdysvallat, Venäjä, Kanada, Norja ja Islanti. Neuvosto on luonteva foorumi yhteistyölle. Arktinen alue tulee säilyttää vakauden ja rauhan alueena. Sen tarjoama mahdollisuutta vahvistaa yhteistyötä EU:n ja sen ulkopuolisten valtioiden välillä muun muassa ympäristönsuojelussa ja elinkeinosektorilla tulee edistää. Kaiken toiminnan arktisella alueella tulee perustua luonnon kantokykyyn ja kestävän kehityksen periaatteisiin sekä alkuperäis-

kansojen oikeuksien kunnioittamiseen.

Pohjoisen ulottuvuuden kumppanuusmalli on toiminut jo pitkään ja tarjoaa mahdollisuuksia tälläkin hetkellä esimerkiksi käytännön tason hanketoiminnassa Venäjän kanssa. Neljän eri kumppanuuden ympärillä voidaan edetä niin ympäristön suojelun, josta esi-merkkinä mustan hiilen vastainen työ, kuin sosiaali- ja terveysterveyskumppanuuden, liikenteen- ja logistiikan ja kulttuurin alalla. Investoinnit pohjoisen kattaviin liikenne- ja verkkoyhteyksiin lisäävät Euroopan unionin yhtenäisyyttä ja toimintakykyä. Ne tukevat elinkeinoelämän kehittämistä ja mahdollistavat pohjoisten

harvaan asuttujen alueiden elinvoimaisuuden. EU:n pohjoisen ulottuvuuden puitteissa on edistettävä yhteistyötä unionin ainoan sisämeren, Itämeren, suojelemisessa ja muilla osa-alueilla hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen lujittamiseksi.

Sosialidemokraatit haluavat tehdä Suomesta EU:n portin kohti koillisväylää ja laajempaa arktista aluetta osana EU:n TEN-T liikenneverkkosuunnitelmaa. Kaikista hankkeista on laadittava perusteelliset hyöty-, kustannus-, ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnit. Suomella on tarjota myös paljon osaamista eri arktisen alueen toimijoille.